

אבל ויגון קודר בכל שדרות הציבור התורתי בארץ והגולה:

כ"ק האדמו"ר רבי יעקב פ

מאת מ. ברגר

היהדות הנאמנה לכל שדרותיה בארה"ק ובכל תפוצות ישראל, ובמרכזה יהדות התורה ועולם הישיבות בארה"ב, הוכו אתמול בתדהמה והתעטפה באבל ויגון, עם הסתלקותו לשמי רום של חבר מועצת גדולי התורה וראש אגו"י בארה"ב, מקברניטי מנהיגי התורה בארה"ב, כ"ק האדמו"ר רבי יעקב פרלוב זצוק"ל, ראש עדת וישיבת נובומינסק בארה"ב, ובעמח"ס 'עדת יעקב' ו"ח, שנקרא אתמול עם שחר לישיבה של מעלה, לאחר שבימים האחרונים לא חש בטוב, וככלל הנראה נדבק בנגיף המסוכן, ובהכנסו לחדר לימודו נדם לכו בפתע פתאום, והשיב את נשמתו הזכה והטהורה ליוצרה ועלה בסערה השמימה, לדאבון ולמגינת לב הרבים, ובמרכזם אלפי בני היהדות הנאמנה תלמידיו ושומעי לקחו הרבים בארה"ב, בשנתו הפ"ט.

במעלליו יתוכר נער

עריסתו של כ"ק האדמו"ר זצוק"ל בכ"ה חשון תרצ"א בארה"ב לאביו כ"ק רבי נחום מרדכי זצוק"ל ה'פאר נחום' מנובומינסק עוד בהיותו בוורשא, שהיה בנו של כ"ק ה'תפארת איש' מנובומינסק זצוק"ל, ולאמו הרבנית ביילה רוחמה ע"ה, בת האדמו"ר רבי יצחק זליג מורגנשטרן זצ"ל מקוצק־סוקולוב שהיה נין בן אחר בן מהשרף מקאצק זצוק"ל. בטרם נכנס בבריתו של אאע"ה קיבל אביו טלגרמה מאביו ה'תפארת איש' עם בקשה מיוחדת לקרא לרך הנולד על שם אביו בעל ה'שופרא דיעקב' מנובומינסק זצוק"ל, וכך זכה להיקרא על שמו.

מנעוריו זכה להכיר ולהסתופף בצל גדולי ישראל והצדיקים שגרו בארה"ב, ורבות היה מדבר אודותם ואודות תקופת מלחמת העולם השניה, והיה מתאר בהתלהבות את תקומת עולם התורה והחסידות אחר חורבן אירופה. עדות חיה חרט בהקדמתו לספרו 'עדת יעקב' על הש"ס 'זבעמדי פה בשער ספרי אעלה בגעגועים את זכרונו של אאמו"ר זצלה"ה, ששאף ועבד כל ימיו להאיר את נר מצותו באור תורתו, כי פלאות שקד על דלתות התורה וקיים בעצמו לולי תורתך שעשועי וכו', בכל גלי החיים שעברו עליי. וכד הוינא טליא וגדלתי על ברכיו זכור אזכרנו אז מתמיד בלימודו ומשים לילות כימים במסכתות הש"ס, ודמות דיוקנו בימים ההם בשחר טל ילדותי היא שעוררה בקרבי את ראשית הדעת וההחלט כי טוב סחרה מכל סחורה'.

בילדותו התחנך רבות בצל אביו כפי שהעיד ש'מדותיו של מר אבא תרומות היו מתרומות מדותיו של אביו הגה"ק בעל תפארת אי"ש זצלה"ה מנאוואמינסק שהיה מקובל ונערץ על כל חסידי פולין כצדיק מופלא ואיש קדוש. בדרך עבודתו התנהג כאביו הגה"ק בעל שופרא דיעקב זצוק"ל, בנוסח אדמור"י רוסיא, והתייחס להרבה מאבכות החסידות הראשונים זי"ע.

כשהחלו שמי אירופה להתגעש היגר אביו בשנת תרפ"ו לארה"ב והתיישב בברוקלין, ובשעת ברכת הפרידה, טרם נסיעתו אמר לו חותנו בזה הלשון 'דער אלטער רבי פון קאצק האט אמאל אויפגעפענט דאס לופטשיקל און געזאגט: איך זעה ווי די תורה וואנדערעוועט, זי האט געוואנדערעוועט פון ארץ ישראל קיין בבל, קיין ספרד קיין צרפת, קיץ אשכנז קיין פולין, זי וואנדערעוועט ווייטער קיץ אמעריקא', וזו היתה הצוואה שעמה פתח את בית מדרשו וריבץ והגדיל תורה ויראה, ובהמשך אף התמנה לכהן כחבר מועצת גדולי התורה, ונודע כאחד הדמויות התורניות בארץ כולה.

לאחר שגדל מעט עלה ללמוד בישיבת 'רבינו חיים ברלין' בארה"ב שם נקשר במורו ורבו הגאון הגדול רבי יצחק הוטנר זצוק"ל, וספג מלא חופניו תורה בעומק עיונה לצד חכמה ודעת ואורחות משכיל, שהיוו תשתית לקומת גדלותו שנודעה כל ימיו. בהגיעו לפרקו הוא נישא לרעייתו הרבנית ע"ה בת הרה"צ רבי אברהם אייכנשטיין זצוק"ל, אדמו"ר מזידיטשוב, שלמד ולימד תורת ואהבת חסד לכל בני ביתו ולכל באי שער עירו, ולאחר נישואיו למד בכולל 'גור אריה' בה זכה להתבשם מחכמת התורה ועומק עיונה, והשקיע עצמו בכל כוחו להתגדל בתורה ויראת ד' צרופה.

מעט לאחר נישואיו עבר להתגורר כמה שנים בשיקאגו ליד

|בעירותו|

בית חותנו זצ"ל, ואז החלה מסכת הרבצת התורה שהיתה לשד עצמותיו כל ימיו, כשבאותם ימים החל להרביץ תורה בישיבת 'בית המדרש לתורה' בסקוקי, וזכה להעמיד שם תלמידים הגונים ויראים רבים, מהם גדולי ומרביצי תורה ותומכי תורה רבים, שנשארו קשורים אליו כל הימים וכל השנים בעבותות אהבה וחיבה יתירה, ומתארים מזכרונותיהם כיצד היה לומד עמהם יחדיו בימים ובלילות בביתו.

פעם התבטא בגילוי לב אודות הצוואה שינק מאביו להשקיע עצמו בתורתו ללא גבול, בתארו - 'אבא זכור לטוב שאף ועבד כל ימיו להאיר את נר מצוותו באור תורתו, כי פלאות שקד על דלתות התורה וקיים בעצמו לולי תורתך שעשועי וכו', בכל גלי החיים שעברו עליי, ודמות דיוקנו בימים ההם היא שעוררה בי ראשית הדעת וההחלטה כי טוב סחרה מכל סחורה'.

מסכת הרבצת התורה

לאחר שנים ספורות עבר להתגורר בקראון־הייטס ליד אביו ה'פאר נחום' זצוק"ל, באותם ימים נפתחה ישיבה קטנה של ישיבת רבינו חיים ברלין בעיר, והוא נקרא לכהן בה כראש הישיבה. בעת מגוריו בקראון־הייטס קבע חברותא עם אביו כמה שעות מידי יום ביומו בלימוד שו"ע ונו"כ והשתלם רבות בידיעת ההלכה.

בשנת תשכ"ט נבחר לכהן כראש ישיבת 'ברויאר' בווישינגטון הייטס, וכן כרב ביהמ"ד 'בית יוסף', שהוקמה ע"י מחזיר עטרת גולי אשכנז הרב הגאון רבי יוסף ברייער זצ"ל, ועמדה תחת נשיאות מנהיגה הדגול הגאון רבי שמעון שוואב זצוק"ל, וזכה לעמוד בראשו ולשמש בו בקודש במשך אחת עשרה שנים, שבהם הרביץ תורה ומסר שיעורים רמים לפני בחורים ואברכים, שעליהם העיד בספרו כי הם החכימו את רבם, והוציא לאור חלק מתורתו בספריו באומרו 'נתקיים בי על ידם ומתלמידי יותר מכולם'. יצויין שבאותה הקדמה פירט את חזונו האמיתי שלצערינו לא הצליח להגשימו 'להמשיך שרשרת דרכה בקודש ולהגביר חילים בהרבצת תורה ויר"ש, ובמהרה בימינו תזכה להתנוסס לתפארה כתבור בהרים וככרמל בים יבוא, בשעה שבתי כנסיות ובתי מדרשות שבחוץ לארץ יקבעו בארץ ישראל, ואז נעלה יחדיו לציון ברנה לקרא בשם ד' ולעבדו שכם אחד אכיו"ר'.

בט' אלול תשל"ו נסתלק לבית עולמו אביו ה'פאר נחום' מנובומינסק זצוק"ל, והוא הוכתר ע"י גדולי הדור בראשם מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל ורבו הגאון הגדול רבי יצחק

הוטנר זצוק"ל וכ"ק האדמו"ר מבלאזוב זצוק"ל למלאת את מקומו. במשך שנים המשיך בד כבד לכהן כראש ישיבה בווישינגטון־הייטס וגם כמרא דאתרא בביהמ"ד 'בית יוסף' שם, ובכל שבת שניה היה שוהה בבורו־פארק בבית אמו הרבנית ע"ה, להנהיג את בית מדרשו של אביו 'עדת יעקב' נובומינסק.

בסוף שנת תשל"ח עבר להתגורר בבורו־פארק, ואז החלה מסכת הנהגת עדתו והקמת הישיבה בנובומינסק. בהנהגתו זכה להיות משפיע גדול לציבור חסידיו ואוהדיו, וכשאיפתו הטהורה זכה להרביץ תורה, הרבה בזכות תמיכת ידידים וקרובים, בראשם אחיו הצעיר רבי ישראל זצ"ל שסייע בעדו רבות, וחסידו וידידו הנאמן הרה"ח רבי בנימין ביינוש רוזנבוים זצ"ל, שבנה עבורו את בית מדרשו 'עדת יעקב' וישיבת 'קול יהודה' שהקים ע"ש דו"ז הרה"ק רבי יהודה אריה פרלוב מנובומינסק־וויליאמסבורג זצוק"ל. מאז נודעה הישיבה לשם ולתפארת בעולם התורה, בה הרביץ תורה ומסר שיעורים ושיחות קודש במשך שנים רבות. וכל ימיו היה קשור מאד לתלמידיו שנהנו ממנו עצה ותושיה, וזכה להעמיד אלפי תלמידים, מהם מרביצי תורה, משפיעים ועובדי השם בכל רחבי ארה"ב והגולה.

מאז שהוכתר לממלא מקום אביו, הוא התמנה ע"י נשיאות אגודת ישראל לכהן כחבר מועצת גדולי התורה וכראש אגודת ישראל דאמריקה, ובשנת תשל"ו זכור נאומו הייחודי בסיום הש"ס שנודע לרבים, בו הוכר כמדברנא דאומתיה היודע להלהיב את הרבים ללא גבול, ועד מהרה נעשה לאחד מקברניטי היהדות החרדית, ובהמשך אף נקרא לעמוד בראש אירגון 'תורה ומסורה' ועוד תנועות רבות במגוון תחומי חינוך ועשיה, כשהוא מנווט אותם במסירות ובהאבה כאשר ישא אומן את היונק.

כן השתתף בכנסיה הגדולה שהתקיימה בשנת תש"מ בירושלים, ואז דיבר בלהט על כך שאגודת ישראל הינה תנועה קדושה כדרך שראו בה אבותיו, ובמיוחד זקנו הקדוש מסוקולוב־קאצק זצוק"ל, שהיה מקרבניטי וראשי 'אגודת ישראל' עוד בפולין.

רבים מתלמידיו מציינים, כי אין לתאר ואין לשער גודל שקיעתו בתורה שהיתה נדירה, התמדתו ועסקו בלימוד התורה כל ימיו שהיה תמצית ימי חייו. כבר משחר נעוריו היה כותב חידושי תורה רבים בקבצים וירחונים שונים שיצאו לאור בבימות שונות בארה"ב. היה ניתן לראות אצלו במוחש התגלמות המקרא 'כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה'. הוא היה בקי בש"ס ובשו"ע ובספרי שו"ת וחידושים, וכל רגע פנוי כל ימיו היה מוקדש ללימוד התורה לעומקם ולרוחבם. כן היו לו שיעורים קבועים שהיה מוסר למתפללי בית מדרשו מידי שבוע, ואף מסר שיעורים ושיחות בכינוסים רבים של 'תורה ומסורה', ירחי כלה, ועוד רבים, ובכולם נודע כארי בתורה ויראתה.

בשנת תשמ"ב הוציא לראשונה ספרו הראשון 'עדת יעקב' על סוגיות הש"ס, ובמשך השנים הוציא עוד שני חלקים משיעוריו הרבים שמסר במשך השנים. הספרים התקבלו בהתלהבות רבה אצל תלמידי חכמים ותלמידיו הרבים בכל אתר, ונלמדים בישיבות ברחבי העולם. בשנים האחרונות הוציא לאור סדרת הספרים 'עדת יעקב' על התורה והמועדים, ורבים ניאותר לאורם.

מנהיגי היהדות הנאמנה בארה"ב

בשנת תשמ"ח התמנה כ"ק האדמו"ר זצוק"ל ע"י כל גדולי התורה באמריקה לכהן כ'ראש אגודת ישראל'. כל הפעולות הקדושות של אגודת ישראל באמריקה נעשו בהדרכתו ועצתו, והיה הפותח והנואם הראשי בכל הועידות וסיומי הש"ס שהתקיימו על יד לכלל ציבור היראים ובני התורה. בסיום הש"ס האחרון שהתקיים לאחרונה במטליין, הוא עדיין הגיע במסירות נפש, ועל אף חולשתו והמזג האאיר הקר מאד ששרר עז, הוא נשא את שיחת קדשו המרוממת, ונשאר עד סוף המעמד, ושמח וצהל על תקומת התורה באמריקה, באומרו שמי היה מאמין שכמאה אלף איש יתאספו לקיים את חזונו של מחולל הדף היומי ולסיים את הש"ס כולו כאן על אדמת אמריקה.

במשך שנים נהג לבקר רבות מידי שנה בארץ הקודש, והיה שוהה בשבת מיוחד בה היה מתוועד עם תלמידיו הרבים מיישיבתו באמריקה ואברכים בוגרי הישיבה שלמדו והתגוררו